

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/64/2020
Identifikačné číslo spisu: 1517010324
Dátum vydania rozhodnutia: 21.10.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Hatala
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1517010324.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Petra Štífta a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. v trestnej veci obvineného S. N. I. Y. Q. Á. X. G. pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Trestného zákona a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 21. októbra 2020 v Bratislave dovolanie obvineného S. N., podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Jozefa Cabana, PhD., proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. apríla 2018, sp. zn. 4To/26/2018, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného S. N. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“ alebo „prvostupňový súd“) z 1. augusta 2017, sp. zn. 2T/43/2017 v spojení s opravným uznesením okresného súdu z 3. januára 2018, sp. zn. 2T/43/2017, bol obvinený S. N. uznaný vinným zo spáchania prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Trestného zákona (ďalej len „Tr. zák.“) v súbehu s prečinom marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 10. decembra 2016 v čase 09:30 hod. v Bratislave na Kopčianskej ulici, viedol motorové vozidlo značky Volkswagen Golf, bielej farby, EČ: U. XXXDN, po čom bol na ulici Žehrianska pred bytovým domom č. 8, potom, ako zaparkoval kontrolovaný hliadkou PZ, kde bolo kontrolou zistené, že obvinený viedol osobné motorové vozidlo napriek tomu, že mu bol rozhodnutím o priestupku OR PZ BA V, ODI pod sp. zn. ORP-P-511/BAV-OBCP-2016 zo dňa 5. augusta 2016 právoplatným dňa 22. augusta 2016 uložený zákaz viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu dvanásť mesiacov, pričom bol počas tejto kontroly vyzvaný, aby sa podrobil dychovej skúške na zistenie požitia alkoholu pred jazdou čo odmietol, a taktiež bol vyzvaný, aby sa podrobil skúške na zistenie požitia omamných alebo psychotropných látok čo taktiež odmietol, preto bol hliadkou PZ eskortovaný do Nemocnice sv. Michala, kde bol vyzvaný k odberu biologického materiálu za účelom detekcie omamných a

psychotropných látok v jeho organizme, ktorému sa obvinený bez opodstatneného dôvodu odmietol pred službu konajúcim lekárom podrobiť.

Za to bol obvinenému podľa § 348 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 4, § 41 ods. 1, § 37 písm. h), písm. m) Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere osem mesiacov, na ktorého výkon bol podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. bol obvinenému uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo akéhokoľvek druhu po dobu tri roky.

Proti rozsudku prvostupňového súdu podal obvinený v zákonnej lehote odvolanie (napadol rozsudok v celom jeho rozsahu), ktoré odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním, doručeným prvostupňovému súdu dňa 19. októbra 2017.

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) o odvolaní obvineného rozhodol na verejnom zasadnutí uznesením z 19. apríla 2018, sp. zn. 4To/26/2018 takým spôsobom, že podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného zamietol.

Dňa 29. septembra 2020 bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) predložené dovolanie obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. apríla 2018, sp. zn. 4To/26/2018 a rozsudku Okresného súdu Bratislava V z 1. augusta 2017, sp. zn. 2T/43/2017 v spojení s opravným uznesením okresného súdu z 3. januára 2018, sp. zn. 2T/43/2017, spísané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Jozefa Cabana, PhD. (doručené prvostupňovému súdu 26. augusta 2020). Ako dovolacie dôvody pritom obvinený označil dôvody uvedené pod písm. c) § 371 ods. 1 Tr. por. (t. j., že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu), písm. e) § 371 ods. 1 Tr. por. (t. j., že vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania), písm. g) § 371 ods. 1 Tr. por. (t. j., že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom) a písm. i) § 371 ods. 1 Tr. por. (t. j., že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť).

Obvinený v podanom dovolaní namietal, že okresný, ako ani krajský súd v prejednávanej veci neskúmali závažnosť prečinov v zmysle § 10 ods. 2 Tr. zák., a teda sa nezaoberali a neposudzovali všetky znaky skutkovej podstaty prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák. v súbehu s prečinom ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Tr. zák.

V rámci ďalšej dovolacej argumentácie obvinený poukázal na existenciu nesúladu medzi vyhláseným rozsudkom a písomne vyhotoveným rozsudkom (v otázke totožnosti skutku), ktorý prvostupňový súd odstránil postupom podľa § 174 Tr. por. vydaním opravného uznesenia. Obvinený namietal správnosť uvedeného postupu, konštatujúc, že nesúlad medzi znením rozsudku tak, ako bol vyhlásený a jeho písomným vyhotovením, spočívajúci v nezachovaní totožnosti skutku, nemožno považovať za písársku chybu alebo inú zrejmu nesprávnosť a z uvedeného dôvodu tento nemožno odstrániť postupom podľa § 174 Tr. por.

Z uvedeného podľa názoru obvineného vyplýva, že prvostupňový súd pri vyhotovení písomného znenia rozsudku nezohľadnil zmenu opisu skutku, ktorý vykonal pri vyhlásení rozsudku a práve táto skutočnosť odôvodňuje nesprávnosť odstránenia nesúladu vyššie špecifikovaným postupom.

Obvinený zároveň označil ako nedostatočne odôvodnené rozhodnutie prvostupňového súdu v otázke existencie príťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zák., keďže z obsahu odôvodnenia nevyplýva, ktoré konkrétne právoplatné rozhodnutie, resp. rozhodnutia, ktorými bol obvinený uznaný za vinného, zakladajú túto príťažujúcu okolnosť. Obvinený sa z uvedeného dôvodu nemohol oboznámiť so všetkými úvahami súdu, ktorými sa spravoval pri ukladaní trestu, pričom tento nedostatok nebol odstránený ani

zo strany odvolacieho súdu.

Obvinený ďalej namietal nezaujatosť prokurátora JUDr. Bystríka Paloviča, pochybnosti o existencii, ktorej odôvodnil odkazom na informácie týkajúce sa osoby prokurátora, zverejnené v dovolaní špecifikovaných článkoch. Vzhľadom na vznik pochybností o nezaujatosti a nestrannosti daného prokurátora obvinený zastáva názor, že tento mal byť v danej veci vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

V záverečnej časti dovolania obvinený uviedol, že zo strany súdov došlo k nesprávnemu hodnoteniu vykonaných dôkazov. Poukázal na skutočnosť, že rozhodnutia sú založené výlučne na svedeckých výpovediach, pričom v takejto situácii, kedy proti sebe stoja protichodné svedecké výpovede a žiadny iný dôkaz nebol vykonaný, mal súd uplatniť zásadu „in dubio pro reo“ a rozhodnúť v prospech obvineného. Obvinený taktiež namietal správnosť postupu v prípade jeho zadržania, ktorý údajne nebol vykonaný v súlade s príslušnými predpismi (namietaná neprítomnosť ďalšej policajnej hliadky).

S poukazom na vyššie uvedené obvinený navrhol, aby najvyšší súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Bratislave z 19. apríla 2018, sp. zn. 4To/26/2018 a rozsudkom Okresného súdu Bratislava V z 1. augusta 2017, sp. zn. 2T/43/2017 v znení opravného uznesenia z 3. januára 2018 bol porušený zákon v neprospech obvineného. Zároveň navrhol, aby najvyšší súd podľa § 386 ods. 2 zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu z 19. apríla 2018, sp. zn. 4To/26/2018 v celom rozsahu, rozsudok okresného súdu z 1. augusta 2017, sp. zn. 2T/43/2017 v znení opravného uznesenia z 3. januára 2018 v celom rozsahu, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Po postupe v zmysle ustanovenia § 376 Tr. por. sa prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava V (ďalej len „prokurátor“) k dovolaniu obvineného nevyjadril.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) postupom podľa § 378 Tr. por. predbežne preskúmal dovolanie i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) v spojení s písm. a) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.) a tiež v lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.). Najvyšší súd zároveň zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Úvodom rozhodnutia o dovolaní je nutné vo všeobecnosti zdôrazniť, že dovolanie predstavuje mimoriadny opravný prostriedok, keď nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších. Tie sú ako dovolacie dôvody výslovne uvedené v § 371 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi ustanovenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštančia a dovolanie nebolo chápané, len ako „ďalšie“ odvolanie.

Pokiaľ ide o otázku viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., k tomu je dôležité poznamenať - tak ako to napokon najvyšší súd už stabilne zdôrazňuje v rámci svojej rozhodovacej činnosti - že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr.

por. Teda zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Tr. por. (viď k tomu bližšie R 120/2012).

A napokon ešte pred vysporiadaním sa s konkrétnymi uplatnenými námietkami obvineného sa žiada úvodom vo všeobecnosti tiež uviesť, že dovolací súd je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, resp. skutkovými závermi, ktoré vo veci urobili súd prvého a druhého stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Tr. por. Dovolací súd skutok ustálený súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre posúdenie dôvodnosti dovolania ministra spravodlivosti podaného podľa § 371 ods. 3 Tr. por.).

Pokiaľ ide o samotnú dovoláciu argumentáciu obvineného, najvyšší súd sa ako prvej venoval námietke smerujúcej k spochybneniu správnosti postupu prvostupňového súdu, ktorý po zistení nesúladu medzi výrokom písomne vyhotoveného rozsudku so znením výroku rozsudku tak, ako bol vyhlásený na hlavnom pojednávaní konanom dňa 1. augusta 2017 (č. l. 160 spisu), uvedený nesúlad odstránil vydaním opravného uznesenia podľa § 174 Tr. por., konštatujúc, že predmetný postup okresného súdu možno považovať za zákonný.

Najvyšší súd v tejto súvislosti označil za rozhodujúcu skutočnosť, v akom znení bol rozsudok prvostupňového súdu vyhlásený. Z predloženého spisového materiálu je pritom zrejmé, že výrok rozsudku bol vyhlásený tak, že došlo k zmene skutkovej vety vymedzenej v obžalobe OP BA V, sp. zn. 2Pvú709/2016 zo 4. mája 2017 spôsobom, že sa vypúšťajú slová „pričom bol zastavený a“, pričom tieto boli nahradené slovami „po čom bol na ulici Žehrianska pred obytným domom č. 8, potom ako zaparkoval“. Uvedené podľa názoru najvyššieho súdu jednoznačne preukazuje, že k uvedeniu skutkovej vety v písomnom vyhotovení rozsudku v pôvodnom znení, v akom bola vymedzená v podanej obžalobe, došlo nedopatrením.

Na základe vyššie uvedeného najvyšší súd konštatuje, že v prejednávanej veci došlo k náprave zrejmej nesprávnosti, ktorá nastala pri vyhotovovaní rozsudku, procesne predpísaným spôsobom (vydaním uznesenia o oprave) v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku (§ 174 ods. 1 Tr. por.), pričom prvostupňový súd vzniknutý nesúlad medzi znením výroku rozsudku tak, ako bol vyhlásený a jeho písomným vyhotovením odstránil bezodkladne potom, ako sa o jeho existencii dozvedel.

Z uvedeného dôvodu najvyšší súd dospel k záveru, že námietka obvineného smerujúca k spochybneniu správnosti postupu prvostupňového súdu podľa § 174 ods. 1 Tr. por. pri odstraňovaní nesúladu medzi výrokom rozsudku v znení, ako bol vyhlásený a jeho písomným vyhotovením, nenapĺňa žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

V rámci ďalšieho okruhu dovolacích námietok, potenciálne subsumovateľných pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por., obvinený spochybnil nezaujatosť prokurátora JUDr. Bystríka Paloviča, pričom uvedené pochybnosti odôvodnil poukazom na články Kariéra prokurátora Paloviča ml.: mafia udalosťami nedotknutá z 18. júla 2019 a Prokurátor spájaný s kočnerovcami to skúša na útvare boja proti mafii z 5. septembra 2019, ako aj článok zo 17. apríla 2019.

Najvyšší súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že osoby uvedené v § 31 ods. 1 Tr. por. (vrátane prokurátora), možno z vykonávania úkonov trestného konania vylúčiť iba v prípade, pokiaľ možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre ich pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Z obsahu podaného dovolania má najvyšší súd za preukázané, že argumenty smerujúce k spochybneniu nezaujatosti vyššie špecifikovaného prokurátora nijakým spôsobom nenasvedčujú existencii zákonom predpokladaných okolností (a teda konkrétne možného pomeru k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k

inému orgánu činnému v tomto konaní), ktoré by v relevantnom čase odôvodňovali vylúčenie prokurátora z vykonávania úkonov daného trestného konania.

S poukazom na uvedené najvyšší súd uzatvára, že v predmetnej veci nebol naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por.

Pokiaľ ide o ostatnú časť námietok obvineného vymedzených v podanom dovolaní (konkrétne námietka smerujúca k spochybneniu správnosti hodnotenia vykonaných dôkazov, aplikácie príťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zák. a neskúmania materiálneho korektívu), najvyšší súd konštatuje, že tieto sú s prihliadnutím na ich dosah potenciálne vecne podraditeľné pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

V nadväznosti na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je v prvom rade potrebné zdôrazniť, že dovolanie z citovaného dôvodu možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Čo sa týka predmetného dovolacieho dôvodu, tak z jeho znenia, ako aj z inštitútu dovolania, ako mimoriadneho opravného prostriedku je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinštančné. Dovolací súd je tak viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie. Rovnako nie je oprávnený ani posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu.

V dôsledku uvedeného iba s poukazom na nesprávne skutkové zistenia alebo na nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov nemožno potom vyvodzovať predmetný dovolací dôvod. Ten je totiž daný len v tých prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. teda vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom.

Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) a pod., i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák.

Na základe uvedeného najvyšší súd vo vzťahu k dovolacím námietkam obvineného, týkajúcim sa nedostatočného zistenia skutkového stavu a nesprávneho hodnotenia dôkazov, uvádza, ako už bolo poukázané vyššie (a, ako to zároveň judikatúra najvyššieho súdu už chronicky zdôrazňuje), že právna úprava dovolania výslovne vylučuje možnosť uplatňovania námietok voči skutkovým zisteniam súdov, čo znamená, že v dovolacom konaní nie je možné preskúmať a hodnotiť správnosť či úplnosť zisteného skutkového stavu, preverovať dostatočnosť vykonaného dokazovania, ako ani posudzovať správnosť, resp. celkovo spôsob hodnotenia jednotlivých dôkazov a závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili (a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu). Skutkový stav je v prípade rozhodovania o dovolaní hodnotený iba z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, t. j. či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Revízia skutkových zistení a záverov urobených súdmi nižšieho stupňa už v dovolacom konaní

neprichádza do úvahy (to neplatí len pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Tr. por.).

Najvyšší súd zároveň vo vzťahu k námietke obvineného spochybňujúcej spôsob realizácie jeho zadržania uvádza, že v tomto nevzhladol žiadne porušenie zákona. Obvinený v podanom dovolaní iba všeobecným spôsobom namietal správnosť postupu pri jeho zadržaní (absencia prítomnosti ďalšej policajnej hliadky), ktoré údajne nebolo vykonané v súlade s príslušnými predpismi, avšak bez konkretizácie predpisu a z neho vyplývajúcej zákonnej povinnosti, ktorú mali príslušní policajti realizujúci služobný zákrok údajne porušiť.

V rámci ďalšej argumentácie obvinený namietal nespreskúmateľnosť rozhodnutí okresného a krajského súdu z dôvodu nedostatočného odôvodnenia aplikácie príťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zák.

Vo všeobecnej rovine je potrebné vo vzťahu k otázke prípustnosti posudzovania poľahčujúcich a príťažujúcich okolností zo strany dovolacieho súdu, konajúceho na podklade iného ako ministerského dovolania (podľa § 371 ods. 3 Tr. por.) uviesť, že tento doposiaľ v rámci svojej rozhodovacej činnosti postupoval v zmysle záverov rozhodnutia publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov slovenskej republiky pod č. 18/2015, kvalifikujúc otázku zisťovania, resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a príťažujúcich okolností ako otázku skutkovú, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Ak, ale súd vo výroku napadnutého rozhodnutia konštatuje danosť niektorej takejto okolnosti, či už poľahčujúcej alebo príťažujúcej, ale v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu - pri úprave trestnej sadzby - tak, ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až 4 Tr. zák., ide o skutočnosť, ktorá za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Tr. por. môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia).

Najvyšší súd v predmetnom kontexte uvádza, že sa prikláňa k názoru vyjadrenému v rozsudku z 11. júna 2020, sp. zn. 5 Tdo 21/2020, ktorý sa odchyľil od vyššie prezentovaných záverov uvedených v R 18/2015 a kategoricky neodmieta možnosť zaoberať sa na podklade dovolania obvineného otázkou ne/priznania poľahčujúcich a príťažujúcich okolností, argumentujúc, že v procese subsumpcie skutkových zistení pod niektorú z poľahčujúcich/príťažujúcich okolností môže dôjsť aj právnomu pochybeniu, a to vrátane toho, ktoré predznamená naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Potenciálnu možnosť preskúmania otázok týkajúcich sa zisťovania, resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a príťažujúcich okolností zo strany dovolacieho súdu je potrebné diferencovať s prihliadnutím na vecný obsah, resp. dosah konkrétnej námietky (k uvedenému pozri bližšie rozsudok najvyššieho súdu z 11. júna 2020, sp. zn. 5 Tdo 21/2020), keďže táto môže mať tak povahu skutkovú ako aj právnu ako, aj rozsah skutkových okolností, ktoré si súdy realizujúce dokazovanie ustálili.

V prejednávanej veci podstata dovolacej námietky obvineného spočívala v poukaze na neodôvodnenosť aplikácie hmotnoprávneho ustanovenia § 37 písm. m) Tr. zák. S prihliadnutím na charakter danej príťažujúcej okolnosti (podľa § 37 písm. m) Tr. zák. príťažujúcou okolnosťou je to, že páchatel' bol už za trestný čin odsúdený; súd môže podľa povahy predchádzajúceho odsúdenia na túto okolnosť neprihliadať) je zrejmé, že zistenie jej prítomnosti je závislé na posúdení okolností nenachádzajúcich podklad v skutku, a teda predstavuje otázku právneho charakteru, ktorá nie je v zmysle vyššie prezentovaných záverov vylúčená z prieskumu dovolacieho súdu.

Z obsahu spisového materiálu, ktorého súčasťou tvorí odpis registra trestov vyplýva, že obvinený bol do momentu vyhlásenia odsudzujúceho rozsudku súdom prvého stupňa právoplatne odsúdený päťkrát, a to konkrétne rozsudkom Okresného súdu Bratislava V z 8. januára 2002, sp. zn. 2T/62/2001, trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II zo 6. novembra 2009, sp. zn. 3T/150/2009, ktorý bol následne

zrušený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V z 28. decembra 2011, sp. zn. 3T/70/2011, trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V z 28. decembra 2011, sp. zn. 3T/70/2011, rozhodnutím Obvodného soudu Praha 5 z 1. júna 2009, sp. zn. 29T/40/2010 a rozsudkom Krajského súdu Bratislava z 18. februára 2014, sp. zn. 3Ntc/14/2013, pričom v troch z uvedených prípadov sa na obvineného hľadí, akoby nebol odsúdený (a to konkrétne v prípade odsúdenia rozsudkom Okresného súdu Bratislava V z 8. januára 2002, sp. zn. 2T/62/2001, trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II zo 6. novembra 2009, sp. zn. 3T/150/2009, ktorý bol zrušený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V z 28. decembra 2011, sp. zn. 3T/70/2011 a odsúdenia samotným trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V z 28. decembra 2011, sp. zn. 3T/70/2011).

Z uvedeného je zrejmé, že v prejednávanej veci boli v čase rozhodovania prvostupňového súdu bezpochyby splnené podmienky pre aplikáciu príťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zák., ktoré spočívajú práve v existencii recidívy páchatel'a, ktorá bola v danom prípade jednoznačne preukázaná.

Hoci najvyšší súd dáva za pravdu obvinenému, že prvostupňový, ako ani krajský súd v odôvodneniach preskúmaných rozhodnutí dostatočne jasne nešpecifikovali svoje úvahy, na základe, ktorých dospeli k záveru o existencii príťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zák., zároveň jedným dychom dodáva, že napriek uvedenej skutočnosti v danom prípade nevzhladol dôvod na vyslovenie dôvodnosti podaného dovolania a zrušenie rozhodnutia krajského súdu, v prípadnej kumulácii s rozhodnutím súdu prvého stupňa, keďže dovolaním namietané a dovolacím súdom zistené porušenie zákona nemohlo viesť ku zmene napadnutého rozhodnutia. Dovolanie by v konečnom dôsledku nemohlo byť úspešné a splniť ním sledovaný účel nápravy (ktorý bolo v danom prípade možné uskutočniť dodatočným odôvodnením inak správneho záveru súdov nižšieho stupňa zo strany dovolacieho súdu), ani ak by mu dovolací súd vyhovel, čím by stratilo procesnú povahu opravného prostriedku.

Obvinený v podanom dovolaní ďalej namietal, že okresný a krajský súd neskúmali závažnosť prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Tr. zák. a prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák. v zmysle § 10 ods. 2 Tr. zák., a teda sa nezaoberali a neposudzovali všetky znaky skutkových podstat daných prečinov.

Pokiaľ ide o predmetnú námietku smerujúcu k spochybneniu skúmania závažnosti prečinov v zmysle § 10 ods. 2 Tr. zák. zo strany súdov nižšieho stupňa, v uvedenom kontexte sa žiada v prvom rade zdôrazniť, že napriek skutočnosti, že najvyšší súd nie je v rámci dovolacieho konania oprávnený spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov, pri posudzovaní dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. bezpochyby môže hodnotiť i potrebnú (vyššiu než nepatrnú) závažnosť prečinu (§ 10 ods. 2 Tr. zák.) a opierať sa pritom o dôkazy, ktoré boli v súdnom konaní vykonané; nesmie však skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku (§ 371 ods. 1 písm. i/. časť vety za bodkočiarkou Tr. por.) [k tomu pozri bližšie rozhodnutie publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov slovenskej republiky pod č. 121/2014].

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu dospel najvyšší súd k záveru, že okresný a krajský súd v rámci svojich rozhodnutí náležite neodôvodnili úvahy týkajúce sa závažnosti spáchaných prečinov v intenciách možnej aplikácie ustanovenia § 10 ods. 2 Tr. zák. Najvyšší súd však zároveň po tom, ako sám preskúmal závažnosť prečinov ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Tr. zák. a marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák. v zmysle kritérií stanovených v § 10 ods. 2 Tr. zák. konštatuje, že v danom prípade neboli splnené podmienky pre aplikáciu materiálneho korektívu.

Na tomto mieste sa žiada uviesť, že trestná zodpovednosť vzniká na základe existencie spáchaného skutku, ktorý vykazuje znaky skutkovej podstaty trestného činu. Okrem obligatórnych znakov skutkovej podstaty trestného činu, ktorými sú objekt, objektívna stránka, subjekt a subjektívna stránka, sa na vyvedenie trestnej zodpovednosti pri prečine vyžaduje aj naplnenie tzv. materiálneho korektívu, ktorý je vyjadrený v ustanovení § 10 ods. 2 Tr. zák. nasledovne: nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob

vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná. Materiálny korektív predstavuje výnimku z formálneho chápania kategórie trestných činov. Jednou z podmienok, ktorá musí byť splnená na to, aby určité protiprávne konanie (skutok) mohlo byť kvalifikované ako konkrétny prečin, je v zmysle § 10 ods. 2 Tr. zák. aj pozitívny záver o tom, že závažnosť konania, ktoré inak z formálneho hľadiska napĺňa znaky skutkovej podstaty nejakého prečinu je vyššia ako nepatrná. Stupeň závažnosti činu má zásadný význam pre rozhodnutie o základnej otázke trestného konania (otázke viny a trestu).

Kritériá, pomocou ktorých sa určuje závažnosť prečinu, sa týkajú konania a následku (test objektívnej stránky) a miery zavinenia v prípade pohnútky (t. j. subjektívnej stránky) sú také rôzne a premenlivé, že pomocou nich možno v konkrétnom prípade dostatočne rozlíšiť stupeň závažnosti spáchaného prečinu, resp. činu vykazujúceho znaky prečinu. Uvedené kritériá pritom nemožno hodnotiť izolovane, ale v ich súhrne bez toho, aby niektoré boli preceňované na úkor iných. Závažnosť niektorého protispoločenského konania býva spravidla deliacou čiarou medzi trestným činom a priestupkom.

Najvyšší súd potom, ako dospel k záveru, že konaním obvineného, vymedzeným v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku okresného súdu (v znení opravného uznesenia) boli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Tr. zák. v súbehu s prečinom marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák., pristúpil s poukazom na ustanovenie § 10 ods. 2 Tr. zák. k posúdeniu závažnosti daných prečinov.

Obvinený v predmetnej trestnej veci viedol osobné motorové vozidlo napriek tomu, že mu bol rozhodnutím o priestupku uložený zákaz viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu dvanásť mesiacov, pričom sa zároveň odmietol na výzvu podrobiť dychovej skúške na zistenie požitia alkoholu pred jazdou a taktiež skúške na zistenie požitia omamných alebo psychotropných látok. Následne sa bez opodstatneného dôvodu odmietol pred službu konajúcim lekárom v Nemocnici sv. Michala podrobiť taktiež odberu biologického materiálu za účelom detekcie omamných a psychotropných látok v jeho organizme.

S prihliadnutím na jednotlivé skutkové okolnosti daného prípadu, prevahu priťažujúcich okolností, skutočnosť, že obvinený sa v danom prípade dopustil dvoch úmyselných trestných činov, ako aj doterajší spôsob života obvineného, ktorý bol v minulosti opakovane odsúdený za úmyselnú trestnú činnosť, pričom prejednávaných skutkov, za ktoré bol stíhaný a následne odsúdený, sa dopustil v skúšobnej dobe podmienecného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody (rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 18. februára 2014, sp. zn. 3Ntc/14/2013), najvyšší súd konštatuje, že všetky okolnosti prípadu v súhrne dosiahli takú intenzitu závažnosti, ktorá napĺňa i materiálny korektív stíhaných prečinov.

Opierajúc sa o vyššie uvedený záver najvyšší súd napriek skutočnosti, že sa stotožňuje s námietkou obvineného ohľadom nedostatočného vysporiadania sa s otázkou závažnosti prečinu zo strany súdov nižšieho stupňa, nezhliadol dôvod na vyslovenie dôvodnosti podaného dovolania a zrušenie rozhodnutia krajského súdu, v prípadnom spojení s prvostupňovým rozhodnutím, keďže pozitívne rozhodnutie dovolacieho súdu o návrhu obvineného by nemohlo splniť účel nápravy, ku ktorému dovolanie obsahovo smeruje, a to ani v prípade, ak by mu dovolací súd vyhovel.

V konečnom dôsledku je potom potrebné uzavrieť, že dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. nezodpovedá ani jeden argument obvineného špecifikovaný v podanom dovolaní, a preto najvyšší súd nemôže konštatovať, ani naplnenie tohto dovolacieho dôvodu.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok vymedzených v dovolaní obvineného nie je naplnený žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Tr. por., a preto najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.